kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

Sayı: 42 (119) OCAK 1987

DİSK KAPATILDI, YÖNETİCİLERİNE CEZA YAĞDIRILDI:

12 Eylülcüler Sendikal Hareketin Bütününe Meydan Okudu

DİSK, işçi sınıfımızın eylemli gücüne dayanarak, fabrikalarda, işyerlerinde dişe diş bir savaşımı yürüterek DİSK oldu. Yüzlerce grev ve direnişten, 15–16 Haziran'dan, 1 Mayıs'lardan geçerek güçlendi, çelikleşti. DİSK uzun ve engellerle, tuzaklarla dolu bir yoldan kararlılıkla yürüyerek, engelleri bir bir aşarak, tuzaklardan sakınarak, Amerikan tipi uzlaşmacı, sarı sendikacılık geleneğinin karşısına, sınıfına güvenmeyi esas alan ilerici sendikal geleneği dikti. Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini sert sınıf mücadelesinin canlı ortamında somutladı.

Bu durum, DİSK'e yönelen saldırıların ardı arkasının hiç kesilmemesinin başlıca nedenini oluşturdu. DİSK'in kapatılması, DİSK'le açığa çıkan, somut bir olguya dönüşen ilerici sendikal anlayışın yokedilmesi, tekellerin ve büyük burjuvazinin her zaman en öne çıkan siyasi bir talebi oldu. Bu yüzden, egemen sınıflar DİSK'e darbe indirmek, onun gelişen savaşımını frenlemek için kaba kuvvet de içinde bütün yöntemlere başvurdu.

Tekeller, bu amaçlarına 12 Eylül 1980'de bütünüyle ulaştılar. Natocu-Amerikancı generaller, 12 Eylül günü ilk ağır darbeyi DİSK'e indirdi. DİSK'in kapısına kilit vurdu, yöneticilerini tutukladı, günlerce işkence altında tuttu.

DİSK yöneticileri bir yıl süren tutukluluktan sonra, "savaş hali' hükümlerine göre yargılanmaya başladılar. 24.12.1981'de başlayan 'DİSK Davası", 23.12.86'da karara bağlandı. Buna göre, DİSK kapatılırken, 264 yöneticiye de 10–15 yıl arasında değişen hapis cezaları verildi. "Karar" günü, önceden ve bilerek Türk-İş'in 14. Genel Kurulu'nun yapıldığı günlere rastlatıldı.

İstanbul 2 numaralı Askeri Mahkemesi'nin kararı, aslında 23 Aralık günü değil, 12 Eylül 1980 günü yazılmıştı. Bunun en somut kanıtı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükerrem Taşçıoğlu'nun kararın açıklanmasından bir hafta önce meclis kürsüsünden yaptığı küstahca konuşmadır. 17 Aralık 1986'da Taşçıoğlu şunları söylüyordu: "12 Eylül öncesinde o kafası kopası sendikalar, hakları kötüye kullanmasalardı, şimdi yasalar bu durumda olmazdı." "Kim o sendika" sorusuna da Taşçıoğlu "madem sordunuz söyleyeyim, DİSK, bizim siyasi tercihimiz bu" diye yanıt verdi.

(Devamı 2. sayfada)

....KALBİM YİNE ÇARPACAK

İşçi sınıfımızın en az iki yüzyıllık bir tarihi ve onun içinde de en az yüzelli yıllık bir mücadele geçmişi var. Daha 1845'de yayınlanan bir zabıta talimatnamesinde "işini gücünü terk ile mücerret tatil mesalihi ibat garzında olan amele ve işçi makulelerinin cemiyet ve zıharunlarının ve gerek bu misullu asayişi ihlal edecek her güna fitne ve fesat cemiyetlerinin def ve izalesi ile ihtilal vukuunun önünün kesilmesi esvabına teşebbüs ve müsaberat.." denilmektedir. Bugünün diliyle, kısaca işçilerin grev düşüncesiyle örgütlenme, sendika kurma olasılığı vardır, bu ise bir ihtilal girişimi demektir, mutlaka önlenmelidir denmektedir bundan nerdeyse bir buçuk asır önce. Daha o zamandan saltanat iktidarının hükümler koyup emirler vererek önlemler almasını gerektiren bir mücadele başlamış demek işçi sınıfımızda. Daha sonra 1910'larda Osmanlı Sosyalist Fırkası, İştirakçi Hilmi'nin partisi gibi sosyalizan girişimlerle ilk politik örgütlenmeler ortaya çıkar. Arkasından mütareke İstanbul'unda İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası, Ankara'da Halk İştirakiyun Fırkası,

(Devamı 2. sayfada)

SİA Anlaşması Üzerine

Geçtiğimiz süre içinde ABD ile aramızdaki SİA anlaşmasının beş yıl daha uzatılmasına ilişkin karar iki tarafça da onaylandı. Zaten anlaşmanın bir yıl önce süresi dolduğunda, yeni anlaşmaya varılıncaya kadar aynı hükümlerin yürürlükte kalması cunta hükümetince kabul edilmiş bulunuyordu. Onaylanan metinlerle fiilen yürürlükteki bu hükümler, kimi konularda anlamsız rötüşler, diğer yandan böylece hukuki konuma bağlanmış olmaktadır.

Tepkilere gelince, dışişleri çevrelerinin bu onaylama ile doğrudan ilgilerinin olmadığını belirtme telaşı, gündelik basında ise "dayanılsaydı daha çok koparılabilirdi" demeye gelecek biçimde, devede kulak bile olmayan ABD'ye ihraç kotamızın artırılabileceği veya "yardım" adı altında gönderilmekle birlikte aslında dayatılan fiyatlarla satılmış olan Amerikan ordusunun ihtiyaç fazlası savaş araç ve gereçlerinin ödenmesinde kimi kolaylıklar sağlanabileceği umudunu aşmayan sözümona eleştiriler ile çok dikkatle kaleme alınmış ve daha çok satır aralarının konuştuğu birkaç makale... Hepsi bu kadar.

Ama öyle mi, gerçekten tepkiler bukadarcık mı? Yıllar boyunca ülkemizin dış politika konusunda birincil tartışma konusu olmuş, olmakta devam etmiş ve hak ettiği tepkiler dolayısıyla 60'lardan bu yana iktidarların kamuoyu karşısında birinci derecede tatsız sorunu olarak hep geçiştirmeye, üstünü örtmeye çalıştıkları konu bukadar kolayca geçilip kapanmış mı olacaktır, kapanmış mı sayılacaktır?

İçimizde ve dışımızda, imzacı iki taraf ve arkasındakiler arasında bunu böyle sanan, böyle algılayan zavallılar varsa eğer aldanmaktadırlar; aldandıklarını da anlıyacaklardır elbet.

Sorunun ilk ortaya çıkışından bugüne kadar geçirdiği safahatı şöyle bir anımsayalım; ve sonra düşünelim:

Türkiye Cumhuriyeti 1951'de NATO'ya girdi ve arkasından ikili anlaşmalar arka arkaya imzalanmaya başladı. Üslerden posta kolaylığına, ülkemizdeki Amerikan askerlerinin TC değil kendi ülkelerinin yasalarına bağlı sayılmasından gümrük muafiyetlerine kadar bağımsızlığımızı ayaklar altına alan, anayasa ve yasaları hiçe sayan bir dizi anlaşma. Hem de, bırakınız Meclis'in, hatta hükümetin onaylamasını, kiminden bir iki kişi dışında resmi makamlar dahil kimsenin haberi bile olmadığı, kimi mektup teatisi yoluyla, kimi ise telefonla sağlanan "mutabakatla" yürürlüğe girmiş, tam sayısını bugün bile bilmediği

DİSK KAPATILDI

(Baştarafı 1. sayfada)

Tam beş yıl süren "DİSK Davası", gerçekten de Taşçıoğlu'nun siyasi tercihi yönünde gelişti ve sonuçlandı. Evren-Özal diktatörlüğü, bir kez daha sendikal hareketin tümüne karşı yürüttüğü düşmanlık poltitikasını, DİSK'le özdeşleştirerek gözler önüne serdi.

Karar, sendikal hareketin bütününe, barış ve demokrasi güçlerine karşı açık bir meydan okumadır. Bu kararla, her kim sıkıyönetim mahkemelerinin mahkum ettiği davranışları tekrarlarsa, DİSK'e yapılanlar, aynen onlara da yapılacaktır, denilmek istenmektedir. Kararın Türk-İş'in 14. Genel Kurulu'nun 2. gününe rastlatılmasının anlamı budur.

DİSK'e ilişkin verilen karar, faşist diktatörlüğün zorbalık silahını bundan böyle de ikircim göstermeden kullanacağını göstermektedir. Askeri mahkeme, zor kullanma ve korkutmacanın gevşetilmeden uygulanacağını yeniden ilan etmiştir.

DİSK için verilen karar karşısında sessiz kalınamaz. "DİSK'e Özgürlük", Türkiye sendikal hareketinin bütününe yönelen saldırıları püskürtmede ortak bir hedeftir. "DİSK'e özgürlük" istemi yükseltilmelidir.

İşçi sınıfımız, Türkiye sendikal hareketinin, DİSK'in geleceğine ilişkin kararını kendisi verecektir. Askeri mahkemenin sendikal hareketin umut dolu geleceğini belirleyemeyeceği, dost düşman herkese mutlaka gösterilecektir. Bundan kuşku duyulmamalıdır.

...KALBİM YİNE ÇARPACAK

(Baştarafı 1. sayfada)

Ekim devrimini yaşayan Sovyetler Birliği'ndeki örgütlenmeler ve de hepsinin delegeleriyle teşekkül etmiş kongrede oluşan Türkiye Komünist Fırkası, yıl 1920'dir.

Türkiye İşçi sınıfı hareketinde dönüm noktasıdır bu, ve bu dönüm noktasının, birliğin mimarı da Mustafa Suphi'dir; Parti'nin, Hareket'in lideri, o günden bu yana hepimizin ve de en büyük şehidimiz Mustafa Suphi.

21 Ocağının sonunda burjuvazinin kahpece saldırısıyla yoldaşlarıyla birlikte Karadeniz. de boğdurulan Mustafa Suphi, Türkiye Komünist Partisi'nin kurucusu, Parti'nin temelindeki birliğin mimarı Mustafa Suphi.

Çalışmalarını hızla sürdürdüğümüz politik birliği sağladığımızda onun anısına da en büyük saygıyı göstermiş olacağız.

Ne diyor Nazım usta:

Göğsümde 15 yara var !
Saplandı göğsüme
15 kara saplı bıçak !
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak !!!

.....

Yandı 15 yaramdan 15 alev,
kırıldı göğsümde 15 kara
saplı bıçak....
Kalbim,
kanlı kızıl bir bayrak gibi
çarpıyor,
ç a r - p a - c a k !

sayısız yüzkarası.

1920'lerde "ya istiklal,ya ölüm" diye başlayan mücadele "istiklal-i tam" ile tamamlanamayınca, — burjuvazi önderliğinde tamamlanması olanağı olup olmadığı bir yana —50'lerde gelinen noktaydı bu. 1960'da 27 Mayıs hareketiyle birlikte araştırılıp toplanmaya başlayınca 50 küsur sayılmıştı ve bir çerçeve anlaşma içinde birleştirilip bütünleştirilmesi öngörülmüştü. Ve bu çalışmalarla birlikte kamuoyunun giderek artan ilgi ve tepkisi kendini göstermekte gecikmedi. Ve de, olayın bilerek karanlıkta bırakılmaya çalışılan kirli yüzlerini her fırsatta açığa çıkarıp kamuoyu nu aydınlatan ve tepkileri yönlendiren bilinçli bir hareket haline dönüştüren yazarı, çizeri, sanatçısı, genci ile ve aydını, sendikacısı, yöneticisi ve militanıyla, örgütleri ve sendikalarıyla, partisi, milletvekilleri ve meclis grubuyla sol, demokrat, yurtsever kitle.

"Yurt topraklarının 35 milyon metrekaresi yabancı işgali altındadır". Türkiye İşçi Partisi'nin 1965 seçim bildirisi bu sözlerle başlıyordu. Ve ülkemizdeki Amerikan üslerini anlatıyordu. Daha Meclis'e girdiğinin ertesi günü verilen ilk sözlü soruda da bu konu işlenmekteydi. Başbakan meşhur "üs yok, tesis var" sözleriyle soruları geçiştirmeye çalışırken TİP bu kez de, Amerikan Cumhurbaşkanı Johnson'un gönderdiği mektubun ve hükümetin cevabının açıklanması için önerge veriyordu. Arkasından yeni sorular bunları izledi: "Üsler ortak savunma tesisleri ise bugüne kadar hangi tesisleri kullandık biz? Çift anahtar usulü hangi üslerde kullanılmaktadır? Son emir ve komuta yetkisi kimdedir, ABD'de mi, yoksa Türk komutanlığında mıdır?" Ve 1968 bütçe görüşmelerinde Behice Boran'ın yükselen sesi: "Kollektif bir güvenlik sistemi olarak gösterilmek istenmesine rağmen son tahlilde NATO Amerika demektir. Türkiye, ABD' nin Sovyetler'e karşı tesbit ettiği 'esnek mukabele' stratejisinde konvansiyonel savaşların yapılacağı bir deneme alanı durumundadır. Türkiye'nin çıkarları bu savaşların dışında kalmaktır. NATO'dan çıkılmalıdır". TİP, aynı yıl, 78'de bir daha yineliyeceği "NATO'YA HAYIR" kampanyasını açtı. 68 Şubatında toplanan Genel Yönetim Kurulu'na sunduğu raporda Genel Sekreter Sargın "NATO'dan çıkmak için yeni ve somut hedefli bir kampanyaya daha girişmiş bulunuyoruz. Genel Merkez'de, Merkez Yürütme Kurulu'na bağlı olarak kurulan ve kampanyayı yurt ölçüsünde yürütecek olan Merkez Kampanya Komitesi'nin yanı sıra görev verilen birçok ilimizde de aynı biçimde komiteler kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Eskişehir' de ve Ankara ilçelerinde konu ile ilgili bildiriler dağıtılmakta, Ankara ve İstanbul'da büyük halk mitinglerine başlangıç olmak üzere kapalı salon toplantıları tertip edilmektedir". diyordu. Arkasından yeni il komiteleri, bildiriler, yeni toplantılar, köy gezileri... toplanan binlerce imzalar bunu izledi.

"Vietnem halkına hergün binlerce ton bomba yağdıran, silah tüketicisi, talancı, sömürücü, dünya barışını tehdit eden, geri kalmış ülkelerin baş belası, SALDIRGAN Amerika ile aynı safta kalamayız. NATO'dan çıkmakta, Amerikalıların ülkemizden kovulmasında, bütün Amerikan üslerinin sökülüp atılmasında sadece emekçi ve devrimci halkımızın menfaati vardır. Ve de bu, ancak emekçi halkımızın uyanıp kendi haklarına sahip çıkmasıyla gerçekleşebilir". Böyle diyordu Ankara ili dağıttığı bildiride.

Parti, kampanyasında yalnız kalmadı. Türkiye İşçi Partisi'nin yanında gençlik ve öğrenci örgütleri de kendi alanlarında kampanyaya katıldılar. Forumlar, toplantılar düzenlediler, bildiriler dağıttılar. Tabii gerici çevreler, NATO'cu ve Amerikancılar da adamakıllı tedirgin oldu. Parti toplantılarına, partililere ve demokrat gençliğe yöneltilen saldırılar da daha yoğunlaştı.

O sıralarda İstanbul, Amerikan altıncı filosunun gösteri alanı ve komşu kapısı idi. her türlü ihtiyacının giderildiği, 12 Eylül' den sonra bir daha öyle olacağı gibi.

Diğer yandan antiemperyalist bilinç giderek gelişiyor, yaygınlaşıyor, partililerin, gençlerin, ilericilerin, demokratların protestoları 20'lerin mütareke günlerinin, topları dolmabahçeye çevrili İngiliz işgal donanmasını hatırlatan 6.cı filoya karşı gösterileri gün günden daha yoğunlaşıyordu. 15 Temmuz sabahı Amerikan filosu İstanbul sularında yeniden boy gösterdi. Yurtseverlerin yürekleri bir kez daha ezildi; ülkelerini emperyalizmin boyunduruğu altında görmenin acısını bir kez daha duydular. Protestolar başladı gençlik arasında; o gün, ertesi gün de şiddetini artırarak sürdü. Gençliğin yığınsal hareketini her ne pahasına olursa olsun önlemeye kararlı iktidar 17 Temmuz akşamı Dolmabahçe sırtlarındaki Teknik Üniversite öğrenci yurdunu polis gücüyle bastı. Öğrenciler dövüldü, coplandı. Yurt zorla boşaltıldı. Polise direnenler arasındaki genç kardeşimiz, TİP Eminönü ilçesi üyesi Vedat Demircioğlu pencereden aşağı atıldı. Komadaki kardeşimizi, ilçenin önündeki kongresinde yönetim kuruluna aday gösterilecek Demircioğlu'nu beyin kanamasından yitirdik. On yıl sonra aynı kampanyada Yılmaz Derebaşı kardeşimizi faşist kurşunlarla yitireceğimiz gibi.

Türkiye işçi sınıfı hareketinin tarihinde TİP döneminin bu ilk şehidini partili, partisiz diğerleri izledi.

Ama boşuna ölmedi onlar. TİP öncülüğünde yıllar boyu sürdürülen ve kamuoyunun dikkatlerinin, üzerinde yoğunlaşmasına yol açan çalışmalar sonunda iktidarlar giderek daha sıkıştı. Sonunda anlaşma bir genel çerçevede bir-

leştirilip bütünleştirilebildi. 1976 da, MC döneminde. Ancak kamuoyunda yeniden yaygın bir hareketin detonatörü görevini görebilecek bu anlaşmanın Meclis'e getirilmesinde tereddütler içinde olan Demirel Hükümeti, hala Meclis denetimi olmaksızın halkın gözünden kaçırarak yürürlüğe sokabilir miyiz telaşındaydı. "Vatan toprakları satılık veya kiralık değildir" diyen Türkiye İşçi Partisi'nin sesi bir daha yükseldi:

"—İçerdiği hükümlerle 'Türk kanunlarına değişiklik' getirdiği apaçık belli olan bu anlaşmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirilip getirilmemesi hükümetin isteğine bağlı değildir. Anayasanın 65. maddesi uyarınca bu anlaşma mutlaka Meclis'e getirilmek zorundadır. — Bu anlaşma 'Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi toprakları üzerinde hükümranlık haklarını ihlal' etmektedir. Böyle bir anlaşma Meclis'ten geçemez. — Bu anlaşmayı imzalayanlar 'devlet topraklarının... bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymaya... veya devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fiili işleyen kimseyi ölüm cezası ile cezalandıran TCK'nun 125. maddesini unutmuş görünmektedirler. Sözde NATO anlaşmasına dayanılmaktadır. Oysa hiçbir anlaşma anayasamızı ve ceza kanununu yok saydıramaz. Böyle bir anlaşmanın sorumluluğu yalnızca politik değildir. İmzacı ve savunucularını en ağır cezai sorumluluk altına sokan bu anlaşma yürürlüğe konamaz".

Türkiye İşçi Partisi'ni CHP izledi. Tasarı Meclis'e geldi. Geldi... ve geçmedi. Ta 12 Eylül'e kadar, faşist cuntanın kendi kendini Millet Meclisi yerine koyup anlaşmayı bir çırpıda imzalamasına kadar.

Geçerken belirtelim; onlar, kendilerine iktidar yolunu açmış ağabeylerine minnet ve şükran borçlarını öderken ceza kanununun 125. maddesini unutmuş olabilirler, ama başka kimse unutmuş değil.

Bugün anlaşmanın bir beş yıl daha uzatılması kararı verilmiş bulunuyor, gene yangından mal kaçırır gibi, gene bir tartışma olanağı olmaksızın, kamuoyundan saklanan hükümleriyle gene uyutulup unutturulmaya çalışılarak.

Başta belirtildi. Bugünkü fırtına öncesini andıran görünüşteki sessiz duruma bakıp, bunu nasıl sağlandığını da unutarak, konunun bu kadar kolayca geçilip kapandığını sananlar varsa eğer aldanmaktadırlar. Diğerlerini saymaya gerek yok, tek bir kanıt bile yeterli. Cuntanın tüm kararları, yasaları, mahkemeleri, hapisleri, işkencelerine karşın bugün Türkiye İşçi Partisi, Partimiz ne kadar gerçekse, anlaşma karşısında kamuoyunun düşünceleri, tepkileri, bu anlaşmayı reddi de o kadar gerçek.

Kimsenin kuşkusu olmasın. Sorun gene Türkiye dış politikasının, hatta politikasının birinci gündem maddesidir; çözüldüğünde diğer sorunların da çözülmesine yol açacak birinci gündem maddesidir. Ve sol, demokrat, yurtsever kamuoyunun yanılmaz görüşleri, tepkileri doğrultusunda çözüme kavuşturulacaktır.

Bu yüzkarası metinler yırtılıp atılmaya, tarihin çöp sepetini boylamaya mahkumdur.

Kimsenin kuşkusu olmasın.

★

ATİLLA'YI YİTİRDİK

Atilla Arsoy yoldaşımızı yitirdik. Maddi manevi bu kadar ağır yüke dayanamadı yüreği;çok erken yaşta duruverdi geçenlerde.

Atilla için çok şey söylenebilir, hepsi de iyi tarafından. Canayakınlığı, sevimliliği, arkadaş canlılığı, herşeyi tatlı tarafından görme ve gösterme yeteneği, o koca cüssesine inat tarif edilmez inceliği, hoş görüsü.. ve daha buna benzer niceleri, kıvrak zekası, aydınlık kafası gibi.. Ama bütün bunların ötesinde Atilla herşeyden önce partili idi, kelimenin tam anlamıyla bir militandı, TİP militanı idi, diğer bütün sıfatlarını da bu militanlığında birleştirmiş, bütünleştirmiş olarak.

Daha 65'lerde FKF'li arkadaşlarıyla birlikte Parti'nin saflarındadır. Ve o gündenberidir de bir TİP'li olarak verilen her görevde, görevin küçüğüne büyüğüne, girdisine çıktısına aldırış etmeksizin, tam olarak üstesinden gelebilme uğraşı içindedir.

68'lerde Parti içinde sapmalar kendini gösterip eski FKF'li arkadaşlarından önemli bir kesimi ordan oraya savrulmaya başlayınca Parti safındaki gençler yeniden örgütlenirler ve SGÖ'yü (Sosyalist Gençlik Örgütü) kurarlar, Atilla'nın liderliğinde. Ki bu gençler, başlarında her zaman Atilla, kimi savruklar devrimcilik adına Parti'ye saldırıp kongrelerini bastıklarında, Partiyi savunmak üzere kapıda mevzi tutacaklar ve herhangi bir toplantı dahi yapamaz duruma düşürülmek istenen Parti'nin bütün yerel kongrelerini tamamlayarak sapmalardan arındığı 4. Kongre'ye ulaşmasında, belki bizzat o günleri yaşamış olanların değerini takdir edebileceği hizmet göreceklerdir Partileri için. Ki bu örgütlenme, kısa ömrüne karşılık, 12 Mart döneminin en az zararla atlatılmasında önemli rol oynayacak, eski Parti Gençlik Kolları ve FKF (Fikir Kulüpleri Federasyonu) ile 75 sonrası dönemden bugüne uzanan Genç Öncü arasında, ikisini birbirine kesiksiz bağlayan bir ara halka görevini görecektir.

Atilla çok başka alanlarda da kendini göstermesini, başarılı olmasını bilmişti. TRT'nin ilk ve nadir denemelerinden biri olan Adana'daki mevsimlik pamuk işçilerinin dramını işleyen güzelim belgeselinde onun da emeği vardır; Turizm-İş örgütlenme sekreteri olarak otel, lokanta ve eğlence yerleri işçilerinden bir bölümünün örgütlenmesindeki emeği gibi.

Bunlar ve benzeri başarılı, ama kısa süreli görevleri bir yana, Atilla'nın değişmez, kesintisiz görevi partililiğidir; Türkiye İşçi Partisi için militanca uğraşıdır.

Bir militanımızı yitirdik, bütün yoldaşların başı sağ olsun.

DOLAŞIK BİR YUMAK

Gizli Silah Satışı Skandalı

Reagan yönetiminin "rehineler karşılığı" İran'a gizli silah satışı önce haber olarak Amerikan gazetelerinde patladıktan ve ardından da Reagan tarafından doğruluğu kabul edildikten sonra tam bir skandala dönüştü ve olayın üç rehineyi kurtarmak için bir defaya mahsus bir satış olmaktan çok öteye geçtiği anlaşıldı. Olayın skandal tarafı artık üzerinde uzun boylu durmayı gerektirmeyecek kadar çok işlendi. İran başta gelen "terörist ülke"lerden biri olarak ilan edilip silah ambargosu konulduktan sonra, hem de yabancı ülkelere silah satışına ilişkin yasayı çiğneyerek, ona nasıl silah satışı yapılabilir, bu satışlar nasıl sürdürülebilirdi? Skandalın ikinci önemli yanı da satış bedelinin bir bölümünün Nikaragua rejimini devirmek için "kontralar"a aktarılmasıydı. Reagan'ın resen bu tür para aktarımları yapmasını yasaklayan yasa çiğnenerek Kongre'den habersiz yapılan bu "işlem" gizli silah satışına eklenince senatörlerin ve temsilcilerin tepesi attı. Sonuç, bir yanıyla, Temsilciler Meclisi ve Senato komisyonlarının ve de bu iş için atanan bağımsız savcının olay hakkında ayrı ayrı soruşturmalar açmaları oldu; bir başka yanıyla da, Reagan'ın yasaları çiğneme cüretinin, yalancılığının, iki yüzlü politikacılığının, demokrasi ve insan hakları sahte savunuculuğunun bir kez daha, apaçık ortaya dökülüşü oldu. Reagan Amerikan seçmeninin gözdesi durumundan, itibarından, inanırlığından büyük kayıplara uğradı. Bir daha belini doğrultabileceği çok kuşkulu görülüyor, hatta geriye kalan iki görev yılını Beyaz Saray'da tamamlayıp tamamlamıyacağı tartışılıyor.

Olayın, üzerinde gereğince durulmayan yanı ABD'nin İran ile giriştiği ilişkinin niteliği, amacı konusudur. İlişki bir gizli silah satışından ibaret değil; esas dürtü ve amaç da çok karlı olan silah ticaretinden yararlanmak değil. İslam devrimi hareketinden ürken Amerika'nın, bu devrimin anayurdu İran ile, kendisine karşı mesafeli politika izleyen ve Sovyetler'den askeri yardım alan, "solcu" saydığı Irak'ın boğuşmasının her iki taraf da bitkin düşünceye kadar devamını sağlama hesabı olduğu da düşünülebilir; ama ABD'nin asıl isteği, İran'ı peyderpey özellikle de Humeyni'nin ölümünden sonra, Amerika'dan yana çekebilmek için ülkedeki "ılımlı" denilen uzlaşmacı güçlerle ilişki kurmaktır. Reagan ve ekibi silah ve yedek parça sıkıntısı çeken İran'a bu yönde "yardımcı" olmayı iyi bir başlangıç, oltaya takılan yem saymışlardır.

Daha baştan beri mollalar yönetimi içinde görüş ve tutum ayrılıkları olduğu, rejimin ilk devrimci konumlarından bir ölçüde kaydığı, başlatılan ve öngörülen reformların yarıda kaldığı biliniyor. Zamanla gerici eğilimin güçlendiği de bir gerçek. Humeyni'den sonra ikinci adam denilen Meclis Başkanı Rafsancani de "ılımlı'lardan, İlişki onun bilgisi ve onayıyla kuruluyor. Humeyni'ye haber verilmeden. Haber verildiğinde de Humeyni "Alt düzeyde yetkililer görüşsün", demekle yetinmiş.

Olayın duyulması biçimi de İran'daki duruma ışık tutması bakımından ilginç ve anlamlı. Rehine–silah değiştokuşu haberi ilk olarak Lübnan'da çıkan bir dergide yayınlanmış; haberi dergiye sızdıran da oradaki Hizbullah örgütüymüş; bu örgüt de İran yönetimi içinde ABD'ye karşı tavırda olan kesimle ilişkiliymiş. Bu karşı çıkış haberini dolaylı biçimde doğrulayan bir diğer haber de İran Meclis'inde sekiz üyenin gizli silah satışı konusunda Meclise bir önerge sunmalarıdır; ancak Humeyni'nin "Bu önerge yöneticiler arasında görüş ayrılıklarını körüklemek maksadıyla verilmiştir", yollu suçlamaları üzerine önerge geri çekilmiştir. İran'da iktidar mücadelesinin kızıştığı haberleri zaten basında çıkıyordu. Humeyni sonrası için

ABD şimdiden tedbirlerini alıyor, iktidar mücadelesinde "ılımlılar"ın, yani Amerika yanlılarının kazanması için.

Sovyet Tass ajansının ABD'nin gizli silah satışını İrana bir "saldırı" olarak nitelemesi bu bakımdan anlamlıdır. Gerçekten de, İran halk devriminin özü antiemperyalist, anti-Amerikan'dır. Şah'ın "Ortadoğu'nun en modern ordusu"na karşın sokaklara dökülen, direnen, devrimin zafere ulaşmasını sağlayan yüzbinleri harekete geçiren dürtü ve amaç, Şah'la birlikte emperyalizmden, öncelikle de ABD emperyalizminden kurtulmaktı. Reagan'da simgelenen Amerikan yönetimi İran devriminin bu içeriğini boşaltmak manevrası içindedir. İran halkı ve ilerici güçleri bu konuda her halde uyanık, dikkatli ve dirençlidirler.

Bilindiği gibi İran'a gizli silah satışı olayı ve skandalı Watergate ile kıyaslanmaktadır. Bu kıyaslamada biçimsel benzerliğin ötesinde bir şey var. Watergate olayının zamanın devlet başkanı Nixon'un görevden çekilmesine neden olacak kadar alevlendirilmesinin altında yatana benzer bir şey. O zamanlar, Nixon'un detant politikasından hoşnut olmıyanların rolünden veya etkisinden söz edilmişti. Şimdi de Reagan'da simgelenen, ama elbette onun kişisel politikası olmakla kalmayan, Stratejik Savunma Girişimi'nin –daha yaygın adıyla "yıldızlar savaşı"nın– çok tartışılır, çok karşı çıkılır olması ve karşı çıkanlar arasında ekonomik-politik ağırlıklı kimi çevrelerin de bulunduğu söylentisi dikkati çekiyor. Bu karşı çıkışın kaynağında Girişim'in dev boyutlara ulaşan korkunç maliyeti ve buna karşılık başarılı olmayacağı konusunda duyulan büyük kuşku yatıyor.

Soruşturmaların, basın ve kamuoyu tepkilerinin ve de elaltından yürütülen görünmez çekişmelerin sonuçları her halde 1987 sona ermeden ortaya çıkacaktır. ★

Bir kez daha «irtica» tehlikesi

Emekçi halklarımız, işçi sınıfımız, demokrat, yurtsever güçler, gizli odaklarca pişirilip ortaya atılan, ardından dine inanan yığınlar üzerinde tam bir baskıya dönüşen "irtica" tehlikesi kampanyalarıyla bir çok kez karşılaştı. 12 Mart 1971 müdahalesini yapanlar da, 12 Eylülcüler de askeri müdahale ve darbeler için uygun ortam yaratmak ve demokratik hakları çiğnemek için "irtica" tehlikesini yoğun biçimde kullanmışlardı. 12 Eylülcüler, bir yandan "irtica" tehlikesini, demokrasiye karşı kullanmış, diğer yandan da dinci akımlarla uzlaşma yoluna giderek, onları kendisine karşı potansiyel bir tehlike olmaktan çıkartmıştı.

Aradan 6 yıl geçtikten sonra Evren, yeniden ve birdenbire "irtica" tehlikesini öne sürerek, bunu, kendisini destekleyenlerle birlikte bir kampanyaya dönüştürdü. Evren "irtica" tehlikesinden devamlı sözederken, Özal böyle bir tehlikenin olmadığını belirtmektedir. Başlangıçta 12 Eylülcülerin kendi aralarında süren bu tartışmaya, şimdi başka politik çevreler ve partiler de katılmışlardır. "İrtica" tehlikesi tartışmalarıyla birlikte ülke çapında dine inananlar üzerindeki baskılar artmış, tutuklama ve soruşturmalara hız verilmiştir. Evrenler,Yök'cüler ansızın "çağdaşlaşırken",Özallar ve ardındakiler de dine inananları "savunan" konumlara girmişlerdir. Oysa, en büyük "irtica", 12 Eylül faşist rejimidir. 12 Eylül her alanda gericiliğin dirilmesinin koşullarını ve olanaklarını bilerek yaratmıştır.

Bu tartışmaya diktatörlükten hoşnut olmayan çevreler de katılıyor. Kimileri "irtica" tehlikesi var derken, kimileri de yok, ama belli amaçlar için kullanılıyor şeklinde görüşler ortaya koyuyor.Gerçekte ise hem irtica vardır, ve hem de bu, belli karanlık amaçlar için kullanılmaktadır.

Önce emperyalizm; müslümanlık ile ilericiliğin, solculuğun, komünistliğin asla birarada olamıyacağını başlıca ideolojik bir araç olarak kullanıyor. Dine inananları, antiemperyalist, ilerici ve devrimci hareketleri yok etmeye, bu hareketlerin içeriğini boşaltmaya, çatışmaya yöneltiyor. Bu amaç için gerici din adamlarının denetiminde güçlü ve zengin dini örgütler kuruyor, bunları amacı doğrultusunda yönlendiriyor. Bunları bazan halkın hoşnutsuzluğunu dini kanallara aktarmak, bazen yığınların uyanış ve politikleşme sürecine fren olmak bazen yığınların uyanış ve politikleşme sürecine fren olmak, bazen de gereksinme duyduğu politik ortamı oluşturmak için harekete

"İrtica" tehlikesi tartışmaları sürerken nelerden vazgeçilemeyeceğinin açıklıkla ortaya konması önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, laiklikten, laik eğitimi savunmaktan, çocukları zorla dinsel dayatmalara karşı korumak ve onların ruhsal gelişme özgürlüklerini güvence altına almak için mücadele etmekten vazgeçilemez. Din adına yapılan her türlü baskıya ve dinin demokrasiye karşı politik bir araç olarak kullanılması, uyulması zorunlu bir toplum kuralı haline getirilmesi girişimlerine karşı mücadele etmekten geri durulamaz.

geçiriyor.

Bilinmelidir ki, emperyalizm, Türkiye gibi bir ülkede adım adım ördüğü kendi konumlarını kolayca terketmiyecek, Türkiye üzerindeki hesaplarından ve amaçlarından vazgeçmiyecektir. Amerika'nın Paul Henze ve ajanlarına "2000 yılında Türkiye bir islam ülkesi olur mu?" araştırmasını yaptırması, hem onun müslümanlığı kitle bağı yaratmada kullandığını göstermekte, hem de dine inananların hakları üzerindeki bütün sınırlamaların kalktığı, ama aynı zamanda din adına da baskının yapılmadığı laik bir ortamın emperyalizm için uygun bir baz olamayacağını ortaya koymaktadır.

İkinci olarak da, dinin toplumsal ve siyasal rolünün tek yönlü ve tek anlamlı olmadığı gerçeğini görmek gereklidir. Gericilik, Müslümanlığı bir yandan yığın desteği sağlamak için başlıca ideolojik silah olarak değerlendirirken, diğer yandan da bunu dine inananlarla, demokratların, ilericilerin arasında düşmanlık yaratmakta, nefteri körüklemekte kullanmaktadır. Diktatörlük son altı yıllık dönemde dinsel gericiliğe, belirtilen anlamda, yaygın ve etkin bir şekilde başvurdu. 12 Eylülcüler dini akımların ana politik doğrultusunu antikomünizm eksenine oturtmak için her çabayı gösterdiler. Evren–Özal diktatörlüğü hem en koyu gericilikle senli benli olmuş, hem de dinin gereklerini yerine getirmek isteyenleri, hümanist temellere dayalı tarikatları, Abdülhamit savunucularıyla, her dönem gericiliğin hizmetine koşan tarikatlarla aynı kaba koyarak değerlendirmişlerdir. Bu yolla Türk–İslam sentezi denerek gericiliğin militanlaşan, devlet kademelerini boydan boya kuşatan güçlerinin toplumda yarattığı tepkileri, dine inanan yığınların üzerine giderek yumuşatmaya çalışmışlardır.

Bu nedenle, ne Evren "irtica" tehlikesi vardır derken politik gericiliği kastetmekte, ne de Özal "irtica" tehlikesi abartılıyor derken, dinin gereklerini yerine getirmek isteyenleri savunmaktadır. Özal, eğer dine inananları gerçekten savunsaydı 163. Maddenin kaldırılması için çaba gösterirdi. Bu bakımdan Evren ile Özal arasındaki tartışmaya, bir çelişki, bir sürtüşme gözüyle bakılamaz. Biri belli çevrelerde oluşan tepkileri yumuşatırken, öteki dinin gereklerini yerine getirmek isteyenleri etrafında tutmaya çalışıyor.

"İrtica" tehlikesi tartışmaları sürerken nelerden vazgeçilemiyeceğinin açıklıkla ortaya konması önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, laiklikten, laik eğitimi savunmaktan, çocukları zorla dinsel dayatmalara karşı korumak ve onların ruhsal gelişme özgürlüklerini güvence altına almak için mücadele etmekten vazgeçilemez. Din adına yapılan her türlü baskıya ve dinin demokrasiye karşı politik bir araç olarak kullanılması, uyulması zorunlu bir toplum kuralı haline getirilmesi girişimlerine karşı mücadele etmekten geri durulamaz. Ama aynı zamanda, dine inananların ve dinin gereklerini yerine getirmek isteyenlerin hakları üzerindeki bütün sınırlamaların, vicdan özgürlüğüne karşı kullanılan Ceza yasasındaki 163. maddenin yürürlükten kalkması için de kararlılıkla çaba gösterilmelidir.

Ama aynı zamanda, dine inananların ve dinin gereklerini yerine getirmek isteyenlerin hakları üzerindeki bütün sınırlamaların, vicdan özgürlüğüne karşı kullanılan Ceza yasasındaki 163. maddenin yürürlükten kalkması için de kararlılıkla çaba gösterilmelidir.

Dini akımların gerek farklı sosyal sınıf ve katmanları kapsaması, gerekse değişik ve çoğu kez birbiri ile çelişen toplumsal çıkarlardan dolayı kendi aralarında birlik yoktur. Ayrıca tarikatlar arasında da inanç, amaç ve arkalarındaki güçler bakımından derin ayrılıklar vardır. Bu durum, dini akımlara ayrımlı yaklaşmayı gerektirir.

Kaldı ki, sınıf çelişkilerinin çok keskin olduğu, yığınların hoşnutsuzluğunun açıkça görüldüğü, uyanış ve politikleşme sürecinin hızlandığı bir ortamın koşulları olgunlaşıyor. Böyle bir ortamda K. Marks'ın belirttiği gibi, din "ezilen.... adamın bir soluk almasıdır", bu dünyadaki "gerçek yoksulluğa karşı bir protestodur." Dinci ideolojinin yığınları sarmasında bu gerçek de gözardı edilemez.

TKP YURTDIŞI ÖRGÜTLERİ KONFERANSI'ND
BAŞKANI BEHİCE BORAN'IN KO
YAPTIĞI KONU

TARİHSEL

Değerli yoldaşlar;

Herşeyden önce, bu konferansa katılmak ve konuşma fırsatı bulmaktan duyduğum hoşnutluğu teşekkürlerimle belirtmek isterim. Haydar Kutlu yoldaşın ilgiyle dinlediğim kapsamlı açıklamalarından sonra ben dünya ve Türkiye'ye ilişkin olarak –bilinenleri tekrarlama pahasına da olsa– son gelişmelerde çok dikkat çekici bulduğum bir iki nokta üzerinde durmakla yetineceğim.

Dünyadaki gelişmeler içinde bugün hiç kuşkusuz en önemli olanı, ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerde, dolayısıyla da uluslararası ilişkilerde gerginliğin artmasıdır. Ronald Reagan ABD başkanlığına geldiğinden beri bu ülkenin dış politikasında belirgin bir değişiklik oldu. Genelinde uluslararası, özelinde ABD–Sovyetler Birliği ilişkilerinde detantın rafa kaldırılmasına girişildi, detant Sovyetler Birliği'ne, komünizme yarıyor gerekçesiyle. Detant yerine ABD, silah üstünlüğü ve askeri güce dayalı politika yürütmeyi kural olarak benimsedi ve bu tutumunu, yıllar geçtikçe daha da pekiştirdi. İki taraf arasındaki uyuşmazlık ve gerginlik esas bu noktada düğümleniyor.

Gerçekten Sovyetler Birliği ABD'nin tam aksine, detantı ve detantın daha da geliştirilmesi gerektiğini ısrarla savunuyor. Silahlanmayı tırmandırma, silah üstünlüğü, sorunları savaş yolu ile çözme gibi eski politikalar, yöntemler, anlayışlarla ne iki taraf arasında, ne dünyada güvenlik ve barış sağlanamıyacağını vurgulayarak açıklıyor; nükleer çağın, sorunlara yeni bir zihniyet ve anlayışla yaklaşmayı gerektirdiğini altını çizerek belirtiyor. Nükleer çağda savaş, yalnızca savaşan tarafları ilgilendirmekten çıkmıştır; bütün insanlığı tehdit eden bir tehlikeye dönüşmüştür. Savaş–barış sorununa küçük büyük – bütün devletleri , bütün ulusları kapsayan bir genişlikte bakmak, bu çapta çözüm aramak zorunluluğu belirmiştir. Nükleer çağda ancak, bütün devletler ve uluslara eşit güvenlik içinde yaşama olanağı sağlayan bir barış düzeni gerçekçi ve geçerli olur. Bu da militarist zihniyete ve politikalara son vermeyi gerektirir. Bu son verme, öznel bir tercih sorunu değil, nükleer çağ koşullarının dayattığı nesnel bir zorunluluktur.

Toplumsal sistemler ve devletler arasında kuşkusuz rekabet ve mücadele vardır ve olacaktır. Ne var ki, nükleer çağda rekabet ve mücadele silahlı ve savaşçı olmaktan çıkıp, çeşitli toplumsal alanlarda barışçıl yarışmaya dönüştürülmek zorundadır ve dönüştürülebilir de. Yarışmanın yanı sıra, karşılıklı anlaşmalar ve işbirliği süreci geliştirilmelidir ve geliştirilebilir de.

İki taraf arasında, içinde bulunduğumuz çağın niteliğini ve ge-

RAPORU OKURKEN

AŞKLA, ŞEVKLE, İTİNA ve TİTİZLİKLE

Merkez Komitemizin onayladığı Rapor'u okumaktasın yoldaşım; bir daha, bir daha okumaktasın, her seferinde, üzerinde durup düşüneceğin, kafandaki kimi soruları yanıtlayan, yolunu aydınlatan yeni parıltılar görmenin heyecanı içinde, gözlerin çakmak çakmak yeniden, yeniden okumaktasın. Parti örgütünde sekreterinle birlikte topluca değerlendirmeniz, her üyenin ayrı ayrı özellikle aktarmaya değer bulduğu noktaları birbirine iletecek, tartışıp daha iyi anlamaya çalışarak birlikte özümsemeniz bile kimi noktaları yeni farkedip değerlendirmeni önliyememiştir.

İşte onlardan biri, son bölüme sıkışmış birkaç satırcık, bugün benim seninle konuşmak istediğim yoldaşım. Bu, herhalde Rapor'un en önemli bölümü değil, hatta önemli bir konu bile sayılmaz diğerlerinin arasında. Ama işte asıl o önemli bölümleri yeniden yeniden okuyup tartışıp değerlendirerek iyice özümsedikten sonra geride kalanlara bir örnek. Ancak, yeterli dikkat sarfedilmediğinde, birçok emeğin –boşa gitmesi denmese de– yeterince değerlendirilememesi, o emekten kişi, parti ve hareket olarak yeterince yararlanılamaması sonucunu doğurabilecek küçük bir noktanın altını çizen birkaç cümle. Bugün, gözlerden kolayca kaçabilecek o birkaç cümlecik üzerinde durmak istiyorum seninle birlikte.

Ne diyor Rapor; o cümleleri birlikte bir daha okuyalım istersen. Organımızda yer aldığı biçimiyle şöyle:"Gericili-

A ÇAĞRILI OLARAK HAZIR BULUNAN TİP GENEL
NFERANS DELEGELERİNE HİTABEN
ŞMA AŞAĞIDADIR

GÖREV

reklerini anlayış ve kavrayışta bu derin farklara, bir de ABD emperyalizminin dünyayı kendi hegemonyası altına alma, bencil çıkarları açısından yönlendirme, ve elinden gelse, başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünya sosyalist sistemini dize getirme istek ve hesapları da eklenmektedir. Bu eklenme sonucu, Cenevre ve Viyana silahsızlanma ve silahlı kuvvetlerde indirim görüşmelerini ABD, yıllar boyu bir sonuca vardırmadan sürdürüyor ve bu, dünya kamuoyunu oyalama ve zaman kazanma perdesi arkasında da silahlanmayı tırmandırmakta devam ediyor.

Şimdi, gerginliği yeni bir düzeye tırmandıran konu bilindiği üzere, ABD'nin uzayı silahlandırma, hem de nükleer olarak silahlandırma girişimidir. Yine bu konuda da, ABD yönetimi, bu girişimin bir savunma önlemi, uzayda bir "kalkan" mekanizması oluşturma girişimi olduğunu iddia ederek konuyu saptırma, kendi halkını ve dünya kamuoyunu yanıltma çabasındadır.

Oysa daha geçen yıl, Cenevre doruk toplantısında, nükleer savaşın hiç bir zaman olmaması gerektiğini, böyle bir savaştan galip çıkan taraf olmayacağını, silah üstünlüğünü her iki tarafın da aramıyacağını ifade eden ortak deklerasyona Reagan imza atmış bulunuyordu. Ama buna rağman bir taraftan da nükleer denemeleri durdurmama konusunda direnmekte, uzayı silahlandırmakta ısrar etmektedir.

İşte bu kamuoyunu, insanları oyalama ve yanıltma taktikleri; sözlerle davranışlar arasındaki tutarsızlıklar; kısacası, iki yüzlü politika gütme taktiği iki tarafın ilişkilerinde gerginliği arttıran bir başka etmendir. Oysa, Reykjavik toplantısından sonra Gorbaçev yoldaşın belirttiği gibi, insanlar lafazanlıktan bıkmış, usanmışlardır, laf değil eylem beklemektedirler. Sovyetler Birliği bu beklentiye ciddi, somut yanıtlar verilmesini istemektedir. Geçen yıl kararlaştırıldığı üzere, bu yıl sona ermeden –veya 1987 başlarında– Vaşington'da yeni bir doruk toplantısı olacaksa, mutlaka gerçekçi ve geçerli somut anlaşmalara varılmasında Sovyetler Birliği ısrarlıdır; görüşmelerin, dünya kamuoyunu oyalama taktiği olarak kullanılmasına izin vermiyecek bir tavır içinde oldukları görülmektedir.

Az önce nükleer çağda savaş-barış sorununun büyük küçük bütün dünya devletlerini, uluslarını ilgilendirdiğini belirttim, nükleer savaş olasılığı hepsini tehdit ettiğinden ötürü. Durum böyle olunca sorumluluk da yalnızca iki büyük nükleer devlette değil, bütün devlet ve uluslarda, hatta insanlardadır. Bu sorumluluk elbet, öncelikle bizlere de düşmektedir. Mücadelemizi bu açıdan da ele almak, değerlendirmek ve gereğini yapmak durumundayız. Faşist yönetimin, bölge ve dünya barışını güçlendirmek değil, tersine, ülke sınırları dışında giriştiği askeri operasyonlar ve gösterdiği yayılmacı eğilimlerle bölge ve buna bağlı olarak dünya barışını tehlikeye sokan bir poli-

---

ğin teknik bakımdan son derece yetkin olan mücadele araçlarının karşısına kuşkusuz aynı yetkinlikte araçlarla çıkma beklentisinin gerçekçi olmadığını, ama sözlerimizin etkinliğinin, özellikle bu dönemde, teknik yetkinlikle birleştiği oranda artacağının da bilincinde olarak teknik olanakları istikrarlı bir biçimde geliştirmeye önem vermemiz gereği üzerinde" duruyor Rapor, son bölümünün son cümlelerinde.

Nedir bu istakrarlı bir biçimde geliştirilecek teknik olanaklar? Bir yayın için bunu düşünmek kolay. Yeni dizgi makineleri, göze hoş gelecek bir mizanpajı kolayca sağlayan yeni gereçler, itinalı bir baskı, vb. Raporda da özellikle bunlar üzerinde duruluyor gibi. Benzeri ne gibi durumlar olabilir acaba? Bu benzerleri için de özel görevliler bulunduğuna göre, Rapor bu cümlelerle sadece onlara mı hitap etmektedir; buradan bizim çıkaracağımız bir ders, doğrudan bizlerle, sade militanlarla ilgili bir dikkat çekme hiç yok mu acaba bu satırlarda?

Düşünelim bir yol. Bizzat sen de bir gün yoldaşım belki bir döviz hazırlamıştın, sendikanın toplantısında duvara asılmak üzere; belki gene hazırlayacaksın partili olarak, partin için, yürüyüş, miting için. Onun bile teknik araç ve gereç gereksinimi var, bir ordinatör değil tabii, ama gene de teknik araç ve gereç, fırça gibi, harflerin kolayca yazılmasına olanak veren şablonlar gibi. Rapor diyor ki bunların dahi geliştirilmesi, en son teknik olanaklardan bizlerin de yararlanacağı bir duruma erişmemiz gerek. Peki, geliştirilinceye kadar bu açığımızı nasıl kapayabiliriz, bunun bir biçimi, yolu yordamı yok mu acaba?

Var, hem de gerçekten var. Elimizin hünerini, teknik olanakların, araç ve gereçlerin hepsinin gelip düğümlendiği elimizin hünerini sabırla, dikkat ve itina ile geliştirerek, aşkla şevkle ve o ölçüde de dikkat ve titizlikle, profesyonelce

(Devamı 13. sayfada)

İDEOLOJİK MÜCADELENİN GÜÇLENDİRİLMESİ

İdeolojik mücadelenin öneminin, hele günümüzde nekadar arttığını ve mutlaka daha, daha yoğunlaştırılması gerektiğini vurgulayan Rapor bu soruna ilişkin olarak özetle şu görüşlere yer vermektedir:

"Yoldaşlar,
İdeolojik mücadelenin yoğunlaştırılması gereği yalnızca Türkiye'nin özgül koşullarından kaynaklanmıyor. Dünyada gericiliğin gemi azıya almış olması da mücadelenin yoğunlaştırılması gerekliğini artırıyor.

Gerici emperyalist odaklar, iki sistem arasındaki gerilimi arttırmak, silahlanma yarışına hız kazandırmak ve sosyalist sisteme çamur atmak için dev bir propaganda makinasını tam kapasite ile çalıştırıyorlar. Emparyalist sistamin ideolojik saldırısının boyutları artık "psikolojik savaş" ölçülerine varmış bulunuyor. Gorbaçov yoldaş, SBKP'nin 27. kongresinde bu psikolojik savaşı şöyle tanımlıyor:'Emperyalizm tarafından tezgahlanan psikolojik savaş, saldırganlığın özel bir biçiminden ve halkların egemenliğine, tarihine ve kültürüne tecavüz eden bir iletişim emperyalizminden başka bir şey olarak nitelendirilemez.Dahası bu çaba, savaşa psikolojik ve politik bakımdan doğrudan hazırlık yapmaktır. Ve kuşkusuz bunun da Batı'da ikiyüzlü bir biçimde konuşulup durulan fikirlerin özgürce değişimi ve görüşlerin karşı karşıya getirilmesi ile hiçbir ilişkisi yoktur.' Gorbaçov yoldaş aynı konuşmasında emperyalizmin ideolojik yıkıcılığı karşısında "saldırıda" olma gerektiğini de vurguluyor.

Emperyalist odakların ideolojik saldırısı ülkemizdeki egemen güçler, komşu ülkelerin içişlerine karışma pahasına 'dış Türkler sorunu'nu tırmandırarak, psikolojik savaşın uluslararası işbölümü çerçevesinde uygun bir rol de üstleniyorlar.

Dışsal etkenler bir yana, ülkedeki koşullar gericiliğin ideolojik saldırısını kat kat arttırmasını zorunlu kılıyor. Gerici faşist rejimin ayakta tutulması için "komünizm tehlikesi" ve "dış tehdit" gibi teranelerin yeniden ısıtılması gerekiyor. Anti-komünizm yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. İdeolojik mçcadelenin yoğunlaştırılması zorunluluğu, ayrıca gerici güçler için ekonominin yeniden ve tekeller yararına yapılandırılması dolayısıyla gündemdedir. Tekellerin devletle bütünleştirilmesi yönündeki çaba, ideolojik alanda yoğun bir saldırı eşliğinde yürürlüğe sokuluyor. Tekellerin sözcüleri "seçeneksizliklerini" ilan ediyorlar, demokratik güçlerin "eski"yi, kendilerinin ise "yeni ve çağdaş" olanı temsil ettiklerini öne sürüyorlar. Devletçiliğin "katı" kalıplarını yıktıklarını, ve artık gerçek anlamıyla "batılı" olmamak için hiçbir engel kalmadığını dile getiriyorlar.

Görüldüğü gibi, saldırının iki yönü de, başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm barış ve demokrasi güçlerine, anti-emperyalist güçlere çevrilmiştir. Saldırının muhatabı yalnızca işçi sınıfı değil, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm yurtsever ve demokratik güçlerdir.

Gerici güçlerin saldırısının zemin bulması için ortam elverişlidir. Birincisi, demokrasi yoktur. Kaba kuvvet egemendir, zaten kısıtlı olan düşünme ve örgütlenme özgürlüğüne ağır bir darbe indirilmiştir. Bilimsel çalışmalar engellenmiştir, gericiliğin temel düşmanı olan işçi sınıfının kitleleri etkileme olanağı daha da sınırlandırılmıştır. Gerici güçler saldırı halindedir. Başta işçi sınıfı olmak üzere demokratik güçler savunmaya çekilmiştir. İkincisi, demokratik ve yurtsever güçler için bir yenilgi sözkonusudur, kitleler ilerici olmayan fikirlerin etkisinde kalmaya açıktır. Lenin'in dediği gibi "bizzat kitle de bazan ve özellikle aşırı yorgunluk, aşırı çalışma, aşırı yoksulluk ve acılı dönemlerinde hiç de ilerici olmayan fikirlerin etkisinde kalır." Üçüncü olarak yeni ekonomik politikanın yarattığı sonuçların kitleler üzerindeki etkisini gösterebiliriz. Sanayileşmenin olmadığı,iç pazarın gözden çıkarıldığı koşullar, kitlelerin istem düzeylerinin, dolayısıyla ekonomik ve siyasi mücadeleciliklerinin düşüş gösterdiği koşullardır. Ayrıca sanayileşme fikrinden açıkça vazgeçilmiş. "sanayinin çağdaşlaştırılması" temelindeki yurtsever idealler kıyasıya törpülenmiştir.

Gerici faşist güçlerin depolitizasyonu artırmak için, baskı ve terörün yanısıra çeşitli etkileme araçları kullanmaları ve bireysel kurtuluş yollarını özendeirmeleri, toplumu kültürsüzleştirmeleri, olumlu her türlü değere saldırıları gerekmiştir. Kıran kırana rekabet özendirilmiş, tekellerin sahip ve yöneticileri "başarı simgesi" olarak sunulmuş, başkalarının üzerine basarak yükselmek "doğal ve zorunlu" gösterilmiştir. Yeni "yaşam biçimi" özendirilmiş, "köşeyi dönme" yüceltilmiştir. Ortaya çıkan sonuç, baskı dönemlerinin artık klasikleşmiş olan koşullarıdır. Lenin bunları şu sözlerle anlatıyor: "Gericilik yılları (1907/10). Çarlık zafer kazanmıştır. Tüm devrimci ve muhalefet partileri ezilmiştir. Bunalım, moral bozukluğu, bölünmeler, uyumsuzluk, davadan uzaklaşmalar ve pornografi politikanın yerini almıştır. Felsefi idealizme daha büyük bir sürükleniş vardır, mistisizm, karşı devrimci duygulara giydirilen giysi olmuştur." Lenin'in söyledikleri bize hiç de yabancı değil.

Ancak gene de Lenin'in dediği gibi "insan gerçek dostlarını felaket anında tanıyor. Yenilgi

ortadan kalkmazsa da. Ama ayrışma temelde özdeş nitelikte partiler arasında ise eylem birliği yetmez; hatta bir yerde bu özdeşlik eylem birliğinin başarısını engelleyen bir işlev de görebilir, çünkü temeldeki özdeşlik dolayısıyla söz konusu partiler politik yelpazede aynı yere talip olan rakipler durumundadırlar nesnel olarak. Buna çoğu zaman öznel ögeler de eklenir. Böyle partiler için çıkar yol örgütsel birleşme, tekleşmedir. Bu nedenledir ki, işçi sınıfımızın çıkarları açısından birleşmek partilerimizin boyunlarının borcudur, hatta uluslararası hareket açısından da boyunlarının borcudur.

Peki, tek ülke, tek parti ilkesi ne oluyor, nasıl oluyor da bu ilkeye karşın bazen bir ülkede birden fazla parti olabiliyor, diye düşünülebilir. Canlı, somut gerçekliğin –ki gerçeklik her zaman somuttur– değişkenliği ve akışkanlığı ilkelere aykırı durumlar yaratabilir ve yaratıyor da, hiç değilse bir süre. Lenin'in belirttiği gibi ilkelerin –yalnız ilkelerin değil, tüm kural, bilimsel genelleme ve doğruların– somut durumlarda geçerliliği verili koşullara göre değerlenir, bizim durumumuzda olduğu gibi. Bu nedenle de, temelde özdeş olup da ayrışmış durumdaki partilerimizin birleşip, tekleşmesi gerekir.

Türkiye'de 1960'ların ilk yıllarından itibaren TKP'nin yanısıra politik alanda TİP'in yer alması, genelinde Türkiye politik yaşamının, özelinde Türkiye işçi sınıfı politik hareketinin tarihsel akışının doğal ürünü oldu. Bunun nedeni, nasılı bu konuşmanın dışındadır. Ancak şu kadarını belirteyim ki, iki ayrı parti olgusunun kaynağında bir bölünme yoktur, yani bir parti içinde ayrı kanatlar ortaya çıkıp bölünerek birden fazla parti ortaya çıkmamıştır. Temel niteliklerinin özdeşliğine gelince, bu olgu, aralarında imzalanıp 84'ün son aylarında açıklanan protokoldeki 'Marksizm-Leninizm ve proleterya enternasyonalizmini temel alan TKP ile TİP'' tanımlamasıyla saptanarak taraflarca kabul edilmiştir. Durum böyle olunca iki paritinin örgütsel birleşmesi kaçınılmaz, ihmal edilemez bir zorunluluk kazanmıştır. Bir ülkede Marksizm–Leninizm ve proleterya enternasyonalizmini temel alan iki parti bulunacak ve bunlar aynı ideolojik temelde olduklarını kabul ve ilan edecekler, ama birleşip tekleşmeden uzak duracaklar, bu, olacak iş değildir. Yapılan ve açıklanan tesbitle iki partinin birleşmesi, gerekçelerin en güçlüsü olan ideolojik gerekçeye, temelde ideolojik özdeşlik gerekçesine oturmuştur.

Bununla birlikte, önce birleşme kararına varmak, vardıktan sonra da süreci, önce belirttiğim protokole, daha sonra bugünlere kadar erişmek kolay olmadı. Bu da bir ölçüde doğaldı. Temel nitelikleri özdeş olsa da uzun yıllar birbirinden bağımsız, ayrı örgütler olarak iş görmenin yarattığı farklı çalışma normları, bakış açıları ve yaklaşımlar kolayca, hemencecik birbiriyle uyumlaştırılamaz, farklılıklar giderilemezdi.

Uyuşmazlık noktaları zor aşıldı, aşılmakta. Ama aşıldığı zaman da iyi aşılmakta. Farklılıklar nihayet aşıldı, ve aşılacak ise, bu, her iki partinin geçmişe eleştirel açıdan bakmayı ve değerlendirmeyi başarabildikleri içindir; gerçekliğe sarılmayı kılavuz edindikleri, gerçekliği olduğu gibi, hoş olmayan yanlarıyla da kabul etmeyi benimsedikleri ve içlerine sindirebildikleri içindir.

SBKP'nin son 27. Kongresi'nde Mihail Gorbaçov yoldaşın Lenin'den yaptığı alıntıda "komünistler gerçeklerden korkmazlar, gerçeklerden korkmadığımız içindir ki, bizim partimiz zeval bulmayacaktır" deniliyor. Gorbaçov yoldaş kendisi de bugüne ilişki olarak, komünistlerin gerçeklere ihtiyacı olduğunu vurgulamıştır. Bizler de geçmişi değerlendirmede böyle davranabilmiş olmaktan övünç duyabiliriz.

Gerçekliği düşünce ve davranışımızda hareket noktası olarak almak, sorunları başarıyla çözebilmemizin birinci koşuludur. Gerçekliği olduğu gibi görebilmenin bir başka erdemi de dar anlamda parti çıkarı sınırlarını aşmayı kolaylaştırması, olay ve olguları en genel ve uzun erimli çizgileri, doğrultuları içinde değerlendirmede yol gösterici olmasındadır.

İki parti, birleşme sürecini geliştirmede işte bu darlığı da aştı. Birleşme sürecine Türkiye işçi sınıfının çıkarları açısından bakabildiler. Birleşmeden sonra da partinin çıkarı işçi sınıfının çikarıdır diye değil, işçi sınıfının çıkarı partinin de çıkarıdır, diye sorunlara bakarak çözümlerini arayacağız. Parti çıkarı elbette işçi sınıfının çıkarı ile özdeştir, ancak, işçi sınıfının çıkarlarını hareket noktası yaparak akıl yürütmek ve sonuçlara varmak koşuluyla. Şimdi önümüzde çözülmesi gereken daha kimi düğümler var. Konferansınız birlik konusunu da tartışacak, kararlar alacak. Umudum, alınacak kararların kalan düğümlerin çözümünde ve özlenilen olumlu sonuca varmada ortak çalışmalara yeni bir ivme kazandıracağıdır.

Birleşmenin gerçekleşmesi gerçekten büyük tarihsel önem taşıyacaktır. Gerek Türkiye işçi sınıfı hareketine, gerekse uluslararası harekete karşı başta gelen sorumluluğumuzu yerine

getirmiş olacağız; işçi sınıfımızın politik hareketi yeni bir açılım yapacak, güçlenecektir; öncülük ve toparlayıcılık işlevini daha iyi yerine getirir olacaktır. Partilerimizin birleşmesiyle Türkiye komünistlerinin birleşme süreci sona ermiş olmayacak, ama birleşme yolunda en büyük ve en önemli adım atılmış, sürecin önü açılmış olacaktır. Bölünmeyi istemeyen, bölünmüşlükten şikayetçi olan işçi, emekçi kitleler, ilerici toplumsal kesimler hoşnut olacaklar, harekete güvenleri, gelecekten umutları artacaktır.

Uluslararası işçi sınıfı komünist hareketi de Türkiye'de daha güçlü, daha etkin bir komünist hareket olgusunu elbette çok olumlu karşılayacak, değerlendirecektir. Uluslararası hareket, bileşkenleri olan ülke partilerinin güçlenmesiyle güçlenir.

Ama bütün bu olumlu olasılıkların gerçekleşmesi bir şarta bağlıdır; resmen birleştikten sonra parti içinde herhangi bir ayrılık belirtisi yer almamasına, iki partiden gelenlerin kaynaşmış yekpare bir kitle oluşturmasına, birleşmenin hiç bir eklenti izi bırakmamasına. Bunun fazla zorlanmadan başarılabilmesi için de iki tarafın birbirine yaklaşmasının üst düzeylerle sınırlı kalmayıp, daha şimdiden yakınlaşma ve iyi ilişkilerin alt kademelere kadar yaygınlaşması gerekir.

Birleşme sürecini bugün erişilen noktaya kadar getiren iki partinin kadro ve üyelerinin gerek beklenen olumlu sonuca ulaşma, gerekse birleşme sonrası tam kaynaşma görvlerini de onurla yerine getireceklerine inanıyorum.

Konferansınızı, şahsım, ve partim adına en yoğun duygularla, yoldaşça selamlar, başarılar dilerim.

DDGF 12. KONGRESİ TOPLANDI

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (DDGF) 12. Kongresi, 23–29 Kasım 1986 tarihleri arasında, örgüt merkezinin bulunduğu ve Macaristan Halk Cumhuriyeti'nin başkenti Budapeşte'de toplandı.

10 Kasım 1945'de, Londra'da yapılan Dünya Gençlik Konferansı'nda biraraya gelen 68 ülkeden 30 milyon genç insanı temsil eden gençlik örgütleri temsilcileri "Gençlik Birleş! Kalıcı Barış İçin İleri" sloganı altında Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nu kurmuşlardı. Demokratik, ilerici gençlik hareketinin uluslararası, birlik örgütü olarak DDGF, kurulduğu günden günümüze değin gençliğin barış, antiemperyalist dayanışma, demokratik hakları için onurlu bir mücadele yürüttü. Her türlü baskıya ve sömürüye; savaşa, emperyalizme, faşizme, gericilğe, ırkçılığa, şovenizme ve siyonizme karşı gençliğin örgütlü birleşik gücü olarak mücadele vererek saflarını pekiştirdi ve örgütlenmesini yaygınlaştırdı. Bugün DDGF 115'i aşkın ülkeden 270 dolayında gençlik örgütünü bünyesinde topluyor. DDGF tarihinde, 1985 yazında Moskova'da 12.si yapılan Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivallerinin özel bir önemi vardır.

12. Kongre çalışmalarını raporların ve güncel görevlerin görüşülüp kararların alındığı genel politik tartışmalar, bölge toplantıları ve konulu çalışma grupları biçiminde başarıyla sürdürdü.

Kongre'nin önemli ağırlık noktalarından birisini nükleer savaş tehlikesi ve ABD'nin emperyalist saldırgan politikası oluşturdu. Yıldızlar savaşı projesinin ve atom denemelerinin hemen durdurulması; barış ve silahsızlanma için eylem önerileri ve geliştirilecek politikalar tartışıldı. Gençliğin anti-nükleer koalisyonunu gerçekleştirmek, en geniş biçimlerde nükleer silahlanmaya karşı gençliğin eylem birliğini yaşama geçirmek güncel, ivedi görev olarak benimsendi.

KONGRE KARARLARINDAN

DDGF 12. Kongresi

— demokratik özgürlüklerin sağlanması için politik ve kitle örgütleri üzerine konan yasağın kaldırılması için, demokrasi, ulusal bağımsızlık, barış ve toplumsal ilerleme için, gençlerin ve öğrencilerin hakları için Türkiye halkının ve gençliğinin büyüyen mücadelesini destekler ve dayanışmasını vurgular.

Diğer ağırlık noktasını anti-emperyalist mücadelenin barış savaşımıyla ayrılmaz bütünlüğü idi. Emperyalist saldırganlığın önlenmesi ve ulusal,toplumsal kurtuluş savaşı veren ülkelerin halkları ve gençlik hareketleri dayanışmanın daha da güçlendirilmesi yaygınlaştırılması tüm tartışmalarda, sonuç belgelerinde ve somut eylem programlarında vurgulanan bir görevdi.

Kore Sosyalist İşçi Gençlik Birliği'nin, 13. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'nin 1989' da Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin başkenti Pyongyang da yapılması girişimi Kongre tarafından coşkuyla selamlandı ve kabul edildi.

DDGF 12. Kongresi'ne Genç Öncü delegasyonu da konuk olarak katıldı. Kuruluşundan itibaren Türkiye demokratik ilerici gençlik hareketinin barış, antiemperyalist dayanışma ve dostluk mücadelesindeki görevlerini ülkede yürüttüğü ekonomik, demokratik, akademik haklar için, faşizme, emperyalizme, şovenizme ve tekellere karşı mücadele ile sıkı sıkıya bütünleştiren Genç Öncü 1979 da DDGF'ye üyelik için başvurmuştu.

Kongre'nin "Avrupa ve Kuzey Amerika Bölge Toplantısı"nda Genç Öncü adına gençlik hareketinin genel barış ve antiemperyalist mücadeledeki yeri ve ülkemizin mücadele koşulları ve hedefleri üzerine bir konuşma yapıldı.

ABD emperyalizminin bölgedeki uzantısı işlevi yüklenen NATO'cu — tekelci Cunta'nın Avrupa ve dünya barışı için oluşturduğu tehlikeye dikkat çekilerek Evren—Özal diktatörlüğünün gençlik üzerine uyguladığı baskılar sergilendi.

Macaristan Komünist Gençlik Birliği'nin başarıyla ev sahipliği yaptığı 12. Kongre'de çok sayıda önemli kararlar alındı, "Barış ve Güvenlik İçinde Nükleer Silahlardan Arınmış Bir Dünyada Yaşama Hakkı İçin" Dünya gençliğine Çağrı'nın ve dayanışma mesajlarının kabul edilerek yeni yönetim organları seçildi.

Kapanıştan önceki son gündem maddesinde 16 örgütün üyeliği (tam ve gözlemci) ile birlikte Genç Öncü'nin de tam üyeliği oy birliği ve alkışlarla kabul edildi.

Böylece çalışmalarını noktalayan DDGF Kongresi, tek tek ülkelerin ve dünya demokratik gençlik hareketinin mücadelesinde daha ileri hedeflere yönelinen yeni bir dönemi başlatmış oldu.

1987 EYLEM PROGRAMINDAN

DDGF ve üyesi örgütler

— Türkiye gençliğinin anti-faşist günü olan 16 Mart 1987'yi kutlayacaktır.

— Ülkede son durum üzerine birinci elden bilgiler alabilmek ve sonuçlarını çeşitli biçimlerde değerlendirmek üzere Türkiye'ye bir gazeteci gezisi düzenleyecektir.

RAPORU OKURKEN

(Baştarafı 8. sayfada)

çalışarak. Boyayı taşırmadan, kartonu lekelemeden, "adam sen de, bu da böyle oluversin, esas olan yazıdır, orda ne dendiğidir, o da okunabildiğine göre mesele yok" demeden, bütün dikkat ve titizliğini kullanarak ve en iyisini, yapabileceğinin en iyisini yapmaya çalışarak yoldaşım.

Bu ve benzeri durumlarla hepimiz karşılaştık, bundan sonra daha sık olarak da karşılaşacağız. Ama dahası da var. Bizzat hergün, her an kullandığımız bir teknik araç ve gerecimiz var, dilimiz. Hepimiz iyi bir konuşucunun sözlerinin değerini nasıl katladığını sayısız örnekleriyle görmüş izlemişizdir. Kuşkusuz hepimiz de iddialı birer hatip değiliz, olmayacağız da. Ama kelimelerimizi dikkatle seçerek, düşüncelerimizi en iyi nasıl ifade edeceğimizi önceden tasarlayıp kararlaştırarak, sesimizi nerde yükseltip vurguyu nerde vuracağımızı hesaplayarak, kısacası dil denilen bu teknik olanağı da dinleyicinin dikkatini, sözlerimizin değerini, hatta inandırıcılığını nasıl artıracağının bilinciyle en iyi biçimde değerlendirmek, geliştirmek durumundayız; —aynı durum bir yazı ve okuyucusu için de aynen söz konusudur—. Dilimizi ve kalemimizi her gün her fırsatta kullandığımıza, etrafımızdakileri partimizin görüşleri doğrultusunda aydınlatmaya, ikna etmeye çalıştığımıza göre savsaklanamıyacak bir görevdir bu hepimiz için, ve de istisnasız.

Evet, yeni teknik olanaklara anında sahip olabilmede, en son araç ve gereçleri anında kullanabilmede tekelcilerle yarışa girme şansımız yok. Ancak peşin bir yeniliyi kabul etmeyerek bütün fırsatları değerlendirme, elimizdekileri geliştirme durumundayız, geri kalmamak için. Ama bununla yetinemeyiz. Onların parayla kolayca elde edemiyeceği bir olanağa bizler baştan sahibiz. Davamızın inanmış insanları olarak aşkla şevkle, en yoğun emek ve çabamızla en iyisini yapma isteğimize, buna bağlı olarak da dikkat ve titizlikle çalışma olanağımıza. Ve de kendi kendimizi aşma isteğimize ve aşacağımıza olan güvencimize.

Öyleyse bu olanağı, olanak olmaktan çıkarıp gerçeğe dönüştürmek de istisnasız hepimizin, bütün yoldaşların görevi.

Militan'ın Not Defteri'nden

ÖĞRENCİ GENÇLER HAKLARI İÇİN MÜCADELEYE KARARLI

örgütlü birleşik güç oyunları bozacak

Üniversitelerimizin üzerine kara bir bulut gibi çöreklenmiş olan YÖK (Yüksek Öğretim Kurulu) sisteminin ağır sonuçları, öğrencilere uygulanan baskılar artık dayanılmaz düzeylere vardı. Bütününde demokratik eğitim ve özerk üniversite anlayışını imhaya yönelen YÖK belası bilime, ülkemizin geleceğine ve özellikle öğrenci gençliğe karşı Evren-Özal diktatörlüğünün saldırı aracı olduğunu tüm uygulamalarıyla göstermeye devam ediyor.

KANAYAN YARA:
44. MADDE

YÖK'ün öğrenim süresini ve ders/sınıf geçme sistemini düzenleyen 44. maddesine dayanılarak her yıl yaklaşık 40 000 öğrencinin atılma ile karşı karşıya gelmesi, 1986-1987 öğrenim yılında da üniversitelerimizin, öğrencilerin kanayan yarasıdır. Her yıl böylesine kitlesel bir öğrenci kıyımını gündeme getiren bu madde öğrencilerin varlığını doğrudan tehtid ederek onları sürekli baskı altında tutuyor. Bu kıyıma sessiz kalınmaması, tepkilerin somut eylemlere dönüşmesi kaçınılmazdı.Nitekim, okullarda "atılma birimleri" oluşturalarak 44. maddenin hışmına uğrayan öğrencilerin hakları savunulmaya çalışılmıştır.

Bu adımla birlikte soruna daha temelden yaklaşmak gereğinden hareket eden öğrenci dernekleri, ortaklaşa yürüttükleri uzun hazırlıklar sonucunda öğrencilerin yararına bir 44. madde değişiklik önerisi hazırladılar ve Ekim ayı başında TBMM Başkanlığına verdiler. Hemen ardından bu doğrultudaki dilekçe üniversitelerde imzaya açıldı ve kısa sürede 13000'i aşkın imza toplandı. Bu arada, iki dersini veremediği için 44. madde gereğince okuldan atılması üzerine Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi İsa Tanrıverdi'nin 23 Ekim'de intihar etmesi bardağı taşıran son damla oldu. Bu olay üzerine Marmara Üniversitesi rektörlüğü önüne siyah çelenk bırakmak isteyen iki öğrenci polis tarafından gözaltına alınınca, 27 Ekim günü 500'ü aşkın öğrenci rektörlük önünde oturma eylem yaparak YÖK'ü, 44. maddeyi ve polisin bu uygulamasını protesto ederek arkadaşlarının serbest bırakılmasını istediler.

HAKLARI İÇİN
ÖĞRENCİLERİN KARARLI
MÜCADELESİ

Öğrenci dernekleri de yürüttükleri kampanyanın doruk noktası olarak: 44. maddeye ilişkin değişiklik önerisi dilekçesinin ve imzaların YÖK yasasının yürürlüğe girişinin 5. yıldönümü olan 6 Kasım günü TBMM Başkanlığına verilmesini kararlaştırdılar. Bu amaçla 3 Kasım'da İzmir'den ve ertesi gün İstanbul'dan yürüyüşe geçen dernek temsilcileri Eskişehir'de buluşarak Ankara'ya geldiler.

Yürüyüş sırasında resmi ve sivil giyimli güvenlik güçlerinin video ve fotoğraf makinalarıyla filme alarak, küfrederek, dağılmaya zorlayarak yürüyüşçüleri korkutma ve kışkırtma girişimleri sonuç vermedi. Yol boyunca halkın ve öğrencilerin sıcak ve coşkun ilgisi ile desteklenen yürüyüşçüler il ve ilçelerde siyasi partileri ziyaret ettiler ve diğer üniversitelerden temsilcilerin de katılımıyla kampanyalarının başarıyla sonuçlanmasına özen gösterdiler. Ankara girişinde, ODTÜ önünde yürüyüşçüleri karşılayan 1500'ü aşkın öğrenciyi polisin dağıtma ve kışkırtma girişimi de boşa çıkartıldı ve yürüyüşçüler SHP'li parlamenterlerce Meclise alındı. TBMM Başkanlığına dilekçe ve imzalar verilerek SHP, DYP ve ANAP grupları ile görüşüldü, sorunlar ve istemler anlatıldı.

BASKI VE SALDIRILARA
BOYUN EĞİLMİYOR

Bu arada hükümetin ve güvenlik güçlerinin saldırısı yeni bir boyut kazanıyor, ODTÜ'deki karşılamadan dönen öğrencilerin 225'i hiçbir yasal dayanağı olmadan Emniyete götürülüyor, polisler Yarın dergisi bürosuna giriyor, gene hiç bir gerekçe göstermeden iki muhabir gözaltına alınıyordu. Öğrenci derneklerinin ve parlamenterlerin çabaları sonucu çoğu tekrar serbest bırakılıyorlardı.

7 Kasım günü bu uygulamaları protesto eden yürüyüşçü öğrencilerin basın toplantısının ardından Ankara'da ve İstanbul'da, gözaltına alınan arkadaşlarının tümünün serbest bırakılması istemiyle açlık grevleri başladı. Buna da baskı ve kışkırtmalarla cevap verildi. Marmara Üniversitesi BYYO öğrenci derneği gerekçe gösterilmeden kapatıldı, yaygınlaşan açlık grevleri dağıtılmaya çalışıldı.

Bunlara rağmen açlık grevleri kararlılıkla ve disiplin içinde sürdürülerek başarıyla noktalandı. Öğrenci dernekleri tüm öğrencilerin acil çözüm bekleyen bu sorununu etkin ve başarılı bir kampanya ile gözler önüne sermiş, saldırı ve baskıları göğüsleyerek haklı istemlerini yükseltmişlerdi. Öğrenci gençlik 12 Eylül darbesinden bu yana ilk kez böylesine yaygın ve güçlü bir eylemi örgütlü bir disiplin içinde başarıyla yürütüyor, YÖK sistemini silkeliyordu.

Fakat saldırılar bitmedi. Aralık ayı sonunda aralarında Öğrenci Postası'nın yazı işleri müdürü ve Yarın dergisinin çalışanları olmak üzere Ankara ve İstanbul'da bir grup genç gözaltına alındı, işkence yapıldı. Bu aynı zamanda partimiz TİP'e karşı bir saldırı haline dönüştürülmeye çalışılıyordu. Demokratik öğrenci hareketini sindirmeye ve tüm öğrencilere gözdağı vermeye yönelen bu saldırıya da öğrenciler yeni açlık grevleri ile karşı koydular. Kararlılıkla yürütülen bu protesto ve gösterilen çabalar sonucu işkenceler durduruldu ve arkadaşlarının savcılığa gönderilmesini sağladılar. Bir kişi dışında gözaltına alınanlar serbest bırakılmak zorunda kalındı.

EYLEMLERİN ÖĞRETTİKLERİ

Tüm bu gelişmelerden çıkarılacak sonuçlar nelerdir?

BİRİNCİSİ; öğrenciler YÖK'e, antidemokratik uygulamalara karşı çıkarlarını savunmada kendi mücadele araçlarını yaratarak dernekleri aracılığıyla haklı ve doğru bir mücadele yürütmektedirler. Örgütlü birleşik gücü oluşturmaktan başka seçenekleri olmadığını görerek akademik, ekonomik ve demokratik haklarını elde etmede çok önemli nitel bir dönüşüm gerçekleştirmişlerdir. Başarıyla yürütülen son eylemlerle bu örgütlülüğün sağladığı etkinlik ve güç somut olarak yaşanabilmiş, önemli deneyimler elde edilmiştir.

İKİNCİSİ; YÖK belasının üniversitelerden kapı dışarı edilmesi, demokratik eğitim ve özerk üniversite temel hedefinin haklılığı ve önemi toplumsal tartışma gündemine bu somut örnekle (44. Madde) ve daha etkin olarak sokulmuştur. Bu temel hedefin bir yanıyla rejim değişikliği sorunu olduğu ama somut, güncel ve ivedi talepler için tek tek verilecek her mücadeleden kazanılan deney ve güçle ileri hedeflere yönelinebileceği kavranmıştır.

Bu şekilde öğrencilerin yaygın biçimde örgütlenmesi, somut istemler için harekete geçirilmesi, örgütlü gücünü kendi deneyleriyle tanıması ve ileri mücadele hedeflerine yönelmesi sağlanabilir. 44. Maddeye, atılmalara karşı somut istemlerle ve örgütlü disiplin içinde yürütülen ve başarıyla sonuçlandırılan kampanya bu anlamda genel demokratik öğrenci hareketine yeni bir ivme kazandırmıştır.

ÜÇÜNCÜSÜ; Evren-Özal diktatörlüğünün, hükümetin ve de YÖK'ün asıl korkulu rüyasının kitlelerin, bu örnekte öğrencilerin örgütlü birleşik mücadelesi olduğu gözler önüne serilmiştir. Bunu engellemek, boğmak için her türlü oyuna, yasal ve yasa dışı saldırıya başvurduğunu kanıtlamıştır. Bunu yaparken demokratik talepleri karşılamak istemediğini, kitleleri bütününde karşısına aldığını sonuna kadar gizlemeye özen gösteriyor.

OYUNLARI BOZMAK İÇİN !

Direnen, mücadele eden kişileri tek tek baskı altına almaya, yıldırmaya çalışırken demokratik istemleri demagojilerle geçiştirmeye, tartışmaları saptırarak kitleleri aldatmaya uğraşıyor. Yetkili kurumların "gerekeni" yapacağını söylemeyerek sorunları unutturacağını sanıyor. Bu da sökmezse "terörist", "yasa dışı örgüt üyesi", "12 Eylül öncesine dönülür ha" türünden suçlama ve tehtidlerle öncü unsurlar yalıtlanıp kitlelerle bağlarının koparılmasına çalışılıyor, devlet terörü ile kitleler korkutulmaya çalışılıyor.

Bu oyunun da her seferinde boşa çıkarılması gerekiyor. Bütün öğrencileri ortak çıkarları etrafında birleştirmeyi, en geniş kesimi kucaklamayı temel alan demokratik öğrenci hareketi bu saldırıları göğüsleyebileceğini göstermiştir. Safların parçalanmasına izin vermemek, öğrenci derneklerinin birliğini ve bütünlüğünü gözbebeği gibi korumak, demokratik ve merkezi yapıyı kararlılıkla yaşama geçirmek görevi yakıcılığını ve önemini sürekli koruyacaktır.

Diktatörlüğün ve YÖK'ün hedefi de işte bu bu görevi güçleştirmek, haklı demokratik talepleri ve kitleleri daha karşısında bulmadan tartışmaların mücadelenin yönünü saptırmak, gelişen demokratik hareketi bölmektir. Çünkü korktukları bu demokratik taleplerin kendisi değil, bu talepler doğrultusunda haklarını savunmak isteyen kitlelerin; işçi, köylü, memur, öğretmen, genç, öğrencilerin örgütlü birleşik gücünü oluşturmasıdır. Ne demişler: Korku dağları bekler !

TÜRK-İŞ GENEL KURULU YAPILDI

Türk-İş'in 14. Genel Kurulu 22-28 Aralık 1986 tarihleri arasında toplandı. 14. Genel Kurul, gerek yapılan tartışmalar ve alınan kararlar ve gerekse seçim sonuçları bakımından, şimdiye kadarki genel kurulların hepsinden farklı bir yere sahiptir. Bu farklılığın önemli noktaları görülmeli ve gereğince değerlendirilmelidir.

Önce, Türk-İş'in 1983'teki 13. Genel Kururlu'nun birkaç özelliğine işaret etmekte yarar vardır. Bilindiği gibi, 13. Genel Kurul'da Şevket Yılmaz ve ekibi rejimle açıkça uzlaşan bir tutumu sergilemiş, "hareketçi"grupla ittifak yapmıştı. Şevket Yılmaz, "sosyal demokrat" sözünün kullanılmasına izin vermiyeceğini kürsüden bağırmış, kendilerini sosyal demokrat olarak niteleyenlerin üzerine yürümüştü. MHP'li Agah Oktay Güner, 13. Genel Kurul'a onur konuğu olarak çağrılmıştı. Şevket Yılmaz, 12 Eylül'den hemen sonra kurulan hükümetlerde bakan olan, sınıf haini Sadık Şide'yi listesinden aday göstermiş ve yeniden Türk-İş genel sekreterliğine seçtirmişti.

13. Genel Kurul'dan seçilen yönetim, tabandan gelen baskıların önünde duramamış, işçi sınıfının yükselen istemlerini kulak arkası edememiştir. İzmir, Eskişehir mitingleri, diğer eylem kararları, Türk-İş üst yönetiminin işçi sınıfı iradesine boyun eğişini gösteren somut örneklerdir.

Türk-İş 14. Genel Kurul çalışmalarına tabanın gittikçe sesini yükselttiği, sendika yönetimlerini istemleri yönünde harekete geçirmek için zorladığı koşullarda başladı. Aylarca önce başlayan genel kurul tartışmaları, 34 yıllık Türk-İş tarihinde ilk kez işyerlerinin, şubelerin ve sendika merkezlerinin ağırlıklı gündem maddesini oluşturdu.

14. Genel Kurul'un ana politik doğrultusunu demokrasi için savaşım oluşturdu. 12 Eylül rejimi ve onunla özdeşleşen Anap iktidarı ağır eleştiri yağmuruna tutuldu.

Türk-İş 14. Genel Kurulu, ilk kez bir eylem platformunu karara bağladı. Genel Kurul, kabul ettiği "sonuç bildirgesi" ile demokratik, ekonomik ve sendikal haklar için 1987'nin eylem yılı olacağını ilan etmiş, yeni seçilecek yönetime eylem takvimini belirleme görevi vermiştir.

14. Genel Kurul'da, Türk-İş'te faaliyetlerini sürdüren CIA'nın paravan örgütü Asya Amerika Hür Çalışma Enstitüsü (AAFLI) nün ipliği pazara çıkartılmıştır. İçeriği biraz bulanık da olsa, AAFLI ile ilişkilerin kesilmesi yönünde karar alındı. AAFLI ile ilişkilerin bütünüyle kesilmesi demokratik muhalefetin ortak bir istemi oldu.

Şevket Yılmaz ekibi, bu kez ne "hareketçi" grupla ve ne de Sadık Şide ve Kaya Özdemir gibi CIA'nın kontrolünde sendikaları avlamakla görevlendirilenlerle uzlaştı. Şevket Yılmaz'ın listesi, az farkla da olsa, tümüyle seçilirken, 5 kişilik Türk-İş İcra Kurulu'nun genel sekreter de içinde üç üyesi değişti. Sadık Şide, Kaya Özdemir ve Şevket Yılmaz genel kurulda birbirini suçladı, karşılıklı olarak birbirlerinin kirli çamaşırlarını, yolsuzluklarını ve 12 Eylül rejimiyle işbirlikçiliklerini gözler önüne serdiler.

Türk-İş 14. Genel Kurulu'nda ilk kez demokratik muhalefet ciddi ve ağırlıklı bir seçenek haline geldi. Çok az bir oy farkıyla seçimleri yitirdi. Demokratik muhalefetin başkan adayının, 8 ay öncesinden başkanlığını açıklaması, "Türk-İş'te değişim" isteklerinin tabanda tartışılmasını sağlaması, bu muhalefetin alışılagelen "sosyal demokrat" larla sınırlandırılmaması ve genel kurulun son günlerinde de olsa bir çalışma programını kabul etmesi, Türk-İş tarihinde şimdiye kadar görülmeyen yeni bir durumdur.

Bütün bunlar, Türk-İş'in değiştirilebileceğinin, etkinleştirilebileceğinin olanaklı olduğunun göstergeleridir. Şimdi, demokratik muhalefetin çalışmalarını daha da kolaylaştıracak koşullar oluşmuştur. Artık sorun bu olanakların doğru ve gerçekçi şekilde değerlendirilmesine yakından bağlıdır.

Demokratik muhalefet, Türk-İş'in geleceği üzerinde belirleyici bir rol oynayabilir, oynamalıdır. Demokratik muhalefet, eğer programını ortak ve merkezi bir toplu sözleşme politikasıyla birlikte geliştirebilirse, bunun işyerlerinde ve fabrikalarda şimdiden tartışılmasını sağlayabilirse, 14. Genel Kurul eylem platformunun kararlı bir yürütücüsü ve takipçisi olabilirse, bugünkü yönetimin daha geri bir çizgide ittifaklara girmesinin önüne geçilebilirse, hem öngördüğü hedeflere ulaşabilir ve hem de Türk-İş'i koşullara ve zamana ayak uydurabilen, önde duran sorunlara yanıt verebilen savaşkan bir örgüt haline getirebilir.

Sendikal savaşımın önünde duran engelleri kaldırmanın, ileriye doğru sağlam ve emin adımlarla yürümenin yolu budur.

